

Юлія КАСПРУК

Небесна Синиця

Збірка поезій

Львів

ЛІТЕРАТУРНА АСОЦІАЦІЯ
ТЕТРАЕДРОН
2024

УДК 821.161.2'06-1

К 28

Юлія Каспрук

К 28 Небесна Синиця : збірка поезій / Каспрук Юлія. — Львів :
ЛА «Піраміда», 2024. 64 с.

Перед нами твори без сумніву молодого таланту. Ще з першої збірки віршів Юлії Каспрук «Інший вимір» утвердилася думка, що її поетичний порив — це щось незвичне, надзвичайне, якщо хочете — новітнє в сучасному літературному молодіжному процесі. Взагалі, молодіжна література розвивається і утверджується за своїми, іншими законами, ніж ті, які ми пройшли свого часу.

УДК 821.161.2'06-1

Свій шлях у велику літературу

Перед нами твори без сумніву молодого таланту. Ще з першої збірки віршів Юлії Каспрук «Інший вимір» утвердилася думка, що її поетичний порив — це щось незвичне, надзвичайне, якщо хочете — новітнє в сучасному літературному молодіжному процесі. Взагалі, молодіжна література розвивається і утверджується за своїми, іншими законами, ніж ті, які ми пройшли свого часу. Так, молоді все ще читають «нинішніх і вчорашніх» поетів, люблять особливо популярних сьогодні віршотворців з плеяди «розстріляного відродження», неокласиків тридцятих років минулого століття, революційних модерністів минувшини. Але вони мужніють і як письменники, і як особистості в нелегкий, інший час для нашого суспільства — в буремний і жорстокий час війни. І це накладає свій відбиток на кожному їхньому слові. І Юлія Каспрук не виняток. Навіть більше — особливий виняток з-поміж своїх талановитих ровесників.

З перших слів поезія Юлії Каспрук налаштовує читача на уважніше прочитання її віршів, на співпереживання, на спробу розуміння її творів, на отримання насолоди від її оригінальної і «смачної» метафори. Я уподобав собі такі рядки юної поетеси: «вівсом намоклим звиваюсь», «перехрестям свій вік дарувати», «моєї місії рішення рікою єдиною дихати», «пам'ятатиму спогади води», «степ завербований вродою творчості», «крила світанком ллються», «прикриватиму сонцем стежки», «на руках залишились вишневі іскри», «зі мною німі розмовляють».

Тут я вчасно зупиняюся, щоб дати можливість читачеві віднайти свої власні метафоричні уподобання.

Отже, для мене поезія Юлії Каспрук, це той випадок, коли хочеться згадати слова Шевченківського лавреата індивідуаліста Ігоря Калинця, які я почув від нього одного разу. Цитую: «Якщо у світі знайдеться бодай зо дві тисячі відданих, справжніх шанувальників моєї поезії, та ще й тих, які б мене розуміли, я був би щасливий...». Тобто щастя поета не в кількості читачів, а передусім в розумінні? Щось подібне вимальовується і у випадку молоді авторки. Адже, допускаю, що розраховувати Юлії Каспрук на масового читача також не прийдеться — таки малодоступна її поезія для невдумливого й малодосвідченого читача. Але ж. Але ж її шлях у велику літературу тільки починається. Тож даймо їй шанс на власні терни до літературних зірок.

**Олесь Дяк, письменник,
заслужений діяч мистецтв України.**

Днина

Маріупольське дитя сльозу проронило
Дивовижа! Чашку води принесла матір
Прикриваючи окривавленою долонею
Уламок «рятувальний» в руку потрапив
Єдине паливо — згорілі смолянисті хмари
Прямісінько над незламними серцями
Освячений Творцем рідний чорнозем
Столітніми перемогами дотепер пахне
Молитвою зцілює українського солдата
А у ворога усе тіло та родичі відсихають
Болеві не привласнити світле майбутнє
Нехай прилітає до нас лише віра з раю
І на мокрих світлинах посміхаються
Сім'ї безстрашних віковичних героїв

Пам'яття

Сяйво білої ночі притінило шумливу дуель
Пришвартований юнак тінню неба видався
На підборах підходжу запитати
Сьогодні квітчалось веретенце?
Непорушне нерозсудливе серце
Видало ясну суть й закам'яніло
Гукаю вигаданого миротворця
Як би за приписане дізнатись
Кажуть, доля у власних руках
Тож я їх простягнула, зарадила
Розбуялій долі й погляд до ферзя
У квартирці новоспеченого сонця
Я муза, мабуть, проте барви темні
Пам'ятна, гранітним дощем ліплена
Як було здогадатись, безжиттєва
Непокірний дотик днів полум'яних
Образ для сувенірних коханців

Застаріле фентезі

У філармонії без свідків
Північні східці пожвавішали
Крокує заплакана стіна
Попід очима літа лунають
Солодше білявого вина
Світліше ланів медових
Ллю гострий перламутр
Досвідченість спокушаю
Без домовленості й заслуг
Карбованець переглядаючи
Звільнену плоть за вітром штовхну
Живописно, абстракцією пам'ятною
Я і молодість любовна поквитались

Дихотвір

Піднеси підборіддя
Навхрест кинджали
Галявину полудневу
Вже ж її не кляни
Злостиве жадання
Схолонуло приховане
Крижаною фіалкою
Зафарбуй мимохіть
Сльозливий тембр
Завіса на підлозі
Гадаєш, віримо досі?
Облуднику, вдосталь!
Торкнеться зморшок
Днина світла й сумна
Блискотливі галочки
На фортепіано старому
Прокинуться хрестами



Менім

Нептун шепочеться з дощем
Душа сховалась під плащем
На блюдці усі відверті слова
Таїтимуть суцього верхі
Лезо харизматичного ножа
Погляди гримлять шалені
Відбивають блакить прозору
Зшиваю тих течій дзеркалá
Духмяний ранок спросоння
Правдою вперше не блищав
Не спам'яталась, не спам'яталась
Нашвидкуруч гаптована реальність

Небесна Синиця

Під спогади мереживного любистку
Хризоберил колихав бездонні хмари
Надвечір об шибки побивались невинно
Намагались втекти від жовтневого вітру
З гостинцями атмосфери посміхались
Віра в їхніх душах уже давно ночувала
Фісташкову вічність в обіймах тримала
Дихають ліхтарі похолонувшим сонцем
Вогняними лампадками кліпають вслід
Забарвлюється життя, самотніє світ
Хто ж проронив, карбуючи на землі
Що незбагненність не рідня
Що хижа замордує і зі світу зводить
Мислитель посеред високих чагарників
Обіцяє свідомості в диму ілюзій
Що сам себе не погубить

Нездагненна посмішка

Підказуючи шавліям дорогу до раю
Зателефонуй до існування й спитай
Чи йому снились серпанкові моря
Якщо дорогеньке слухавку не бере
Попрохай кожненьку клітину душі
Потайки починання бурі підслухай
Вічний затишок простягни в дарунок
Зв'яжи вовчі межі буденності тонути
Удвох з каркадеподібним* цупко любіть
Неподалік берегів кольорового буття
Оksamитове серденько з гобелена злилось

* Каркаде — кислуватий на смак напій яскраво-червоного кольору із сушених навколоцвіть квіток розелли.

* * *

Сутінково танучий пустоцвіт
Не люблю, не закликаю
Небеса пряні не пливуть
Сни по верцадлах стекли
Хотіння туманне бажання
Знищило яскраву палітурку
Тавро впилось акварельне
У невизначеність
Дрантя бездорожні слівця

Не закрадаються, їх не шкода
Нектар безжалісних пустель

Новий аркуш

Темрява квітки вогняної
Оksamитом шурхотить
Воском зливає щирість
Б'ється світанковий
На грудях перелісок
Приглуши матерію
Перемкни свідоме
Мініатюра писана
Століттями для тебе
Реінкарнація гойна
Дочиста осмислить
Прохопився дзвін
Зачинивши хвіртку
Обрис духовності
Душі не ворушить



Ніч ласкава

Сентенції місяця
Шумить Монреаль
У далекоглядності
Таїлася печаль
О, ноче ілюзорна
Злива дум рясна
Довівши додому
Серденько зачини
Кишенькові зорі
Сойкам дарунок
Омертвілий букет
Істину розтрусив
Камердинере мій
Де ж чуток відгомін
Де ж слід твій лісний?

Різдвяна філіжанка

Моменти ліплені вродою феєрверків
Відроджують духовність з сонетів
Цитрусове цунамі танком силуету
Вуального провулку гуляння шибок
На човник стрибнув молодий місяць
Ультрафіолетова карусель й намети
Димливий подих сновидінь білявих
Понад океанами кружлятиме сонно
Розфарбуй вирій тією частинкою щастя
Світилом мережива кабаре з оркестром

Коли ми трішки були ними

Мармурові нотки листопаду загадкового
Зашифровують м'ятною мальовничістю моря
Побивається вишня витонченістю кров'яною
Цінність не спрагла відданість для нього
Завербований солод у вічності погляду
Лавою перепрограмує забуті частоти
Гасне піч, адже крига геть-чисто не моя
Обіймаються квартирки, порив полум'я



Тиша

Тиша. На каблучці планету колише
Тиша. Дахівка зіштовхнула пісню
Живишся мною заради чого, тише
Висмоктуєш залишки нутра чисто
Тиша. Обіцянок бо не залишиш
Тиша. Краплиною роси прокинувсь
Маскарад проґавлений вогнищем
Глянь, прикута примара за вікном
Небесного та й землі не дірветься
Тиша...

Острах

Барнаве чорнило в озерцях хоромних
Кортілось висвітлити утопленому диво
Крижаний і грішний чорничний плід
Якому видалася квітучість непохитною
Похапцем погорів твій ідеальний світ
Розжевритися занадто легітно було їм
Звиклим лиш до веснянок пуцьвірінкам

Люби своє

Усе прекрасне на долоні світлячка
Неможливість лише в лунці зайвого
Досягти омріяне авжеж зумієш ти
Двері перших замкнутих дійств
Штовхає феєричний голос сновидінь
У бажанні твоїм енциклопедія сил
Не киватиме доки рідне не покохаєш
Не тіла — ні й не душу! Серединку свою
Правдиву, рум'яну таку й багатослівну
Тріпочеться у ядрі обіцянок славних
Знайди і благословенну місію піднеси!

Карнавал

Бійся загадок, що завзяті не дзвеніли
Не тішся — під світлом не буває приман
Мантра вітру повз тілесне провела
Відчайдух алейний, мадам голосна
Першість чужинецька вічно не своя
Принесла каблучку з хащів й загула
Затьмарюючи калібри кохала зима
Прохаючи прийняти любо порожнечу
Попелястою сліпотою плакала чумна

Кришталь

Волію придушення почуттів
Запливаючи з абстрактністю
Вівсом намоклим звиваюсь
Мрійливість лазурова відчинена
До вподоби втеча матері в далечінь
Бджолині шевелюрки надворі
Прохання й листи нині попіл
Не підвестися мертвій осені
Руда пелюшка уже навпроти

Лицемір'я

Символізм мовчазної естетики
Не опекла малахітова цівниця
Осторонь хобі блукати й бачити
Перехрестям свій вік дарувати
Ховати дитя у закритій кімнаті
У нескінченному пошуку плати
Темрява лунна звідки завгодно
Ліпить світлячка зміїного форсу

Спогад

По тихі вінця буває недостатньо
Відділив похатник стерті картини
Уламки літер снами блукають
Пришвидшений вік проминає
Водоспади травинкою сплетені
Хмаринкові чутно саксофони
Метушнею розчинене світло
Гучний солод вербового голосу
Вивчай кінчиками сонця зморшки
Витинанки берегів давнього погляду



Погляд

Чужинецькі мітологічні натяки
Ходьба окресленої вишуканості
Струмки помаранчевим цвітуть
Заклопотаний весняний монолог
Птахо, забарись на мить словом
Забери від запашної сірий колір
Агатові гілочки мокву розіслали
Хмарина п'є манливу черемшину

Виднокрай

Шепочи де б хотіла бути
У собі глибоко не з собою
Феєрично жваво забутись
У часі еволюційних гіпотез
Несказанно горять сумніви
Скрута її більше не любить
Причаїлися блага віддавна
Таїнство фарбую свідомого
Ступнею безмежного Порту

Самотність

Наче півоберт зниклого виду
Не проситиму розуміння

Приглушена раціональність
Купається у ріках титла

Необачність стихійного світла
Набуває одної абстракції

Чарівність ніжиться з вітром
Перехід розпочинається



Зустріч

Спочивали каштанові обриси
По різні полюси людей вітаючи:
— Душа твоя світла, голубе
— Диви, у нього новоспечена рана
— Ох, щасливою буде твоя обраниця!
— Адже з солоними слізьми їй недобре стане
— Нині сонце погріє неймовірно пряно!
— Та й усе невмируще стрімко висохне, гадаю
— Справедливо ж наші світи чудно так розквітають!
— Еге ж, доки владний дядечко не отруїть клумби
Табуном матеріальним

Зухвалець або ніхто

Не повелитель долі я
Звусь пасинком грому
Не буду Ноем другим
Не вчиню революцій
Людства повчання прийму
Іншому ніколи будь
Син у долині мій ситий
Похилі листя відмерли
Відспівали вдосталь
Та й поважно забули

На ганку

Веснянки квітли від пишного доторку
Нарече вельможа блуд бавовниками
Змістовності обмаль у кам'яній совісті
Квітка обпечена іскриною простору
Вигадали запеклу присвяту, згадували лиш
Духмяні поля й розмоклі хмаринки
Як розступилися небеса і здійнялося серце



Метелик

Поряд затремтіла липнева тиша
Зіроньку пригорнуло листячко
Мерехтіла крихітка під серцем
Вдалині почувся шепіт зірочок
Сестри прохали ніччю маленьку
Чарівним пилом гукало її ложе
Флорою лісочки виблискували
Дикі кізоньки літали над морем
Край світлячковий хатина медова
Панянка у сукні усе засіяла дивом
Чаювання померкло із зіроньками
Знову стеблинка таночок барвила

Старий блокнот

У мальовничості фантазій
Грім теж видається явним
Не блукай ти, люба птахо
Недосконалий образ пазлу
Ескізи будинків сіро-тьмяних
З ягідками двоякими — фаза
Чин місяцеві, пливуть клавіші
Інструменти на самоті бачать
Будеш моєю вірною вдачею

Задзеркалля

Морська метушня нереальності
Тож гучність незначно збавлена
Прошу, правосуддя не розпізнає
Правда не матиме в пеклі значення
Замовкли миттю мишачі моралісти
У вічі карі бажанням їм афект сліпить
Спроби приховати за життя автора
Дзеркально замислились печаллю

У гостях

Інколи твій голос сніжно-білий
Тане справжня його ясність
Місяць трав'янистий цієї ночі
Ти поквапиш його дім до мрії
Згадаю фамільярність хвіртки
Поцілую вечір і зникну вранці

Холод

Торкнулась щока чужа потертої підлоги
Пташки за вікном надто сумними були
Сокотала на думці дратівлива платівка
Манливо дмухало ароматом, усе заніміло
З'явилося переді мною тьмяне обличчя
Ледь чутно шепотів ліс ритмом каміння
Голос мій тодішній лиш відвертий порох
Моєї місії рішення рікою єдиною дихати

Майбуття

Колючих значень колісниці
Привели сенс у потойбічне
Безодня скляних думок
Істинний сміливий крок
При свічках уявні квіти
Темрява завербувала їх
Тіні думок ожинових
Зібрання сірих монет
Однак шляху кларнет

Наче і не знались

Вона мене у собі відчуває
Вабить легкістю почуттів
Холодом дбайливо огортає
Теплинкою поки грається
Її кохали, з нею змагались
Мабуть, власність планети
Вона вам не перелітна дама
Фарбованого зимового дня
Замерзла й мені розповіла
Як воювала і рада б надалі
З крижаних сліз павутину
Під серцем вогню ховала
Старенький гостю не помітив
Пам'ятатиму спогади води
Дух тихо металевого голосу

Закохана

Блискавиці бігли за весною
Випробовували чесноти діви
Усі кажуть верба того вечора
Ось так бездумно танцювала
А чи повідали плідні всі душі
Роса нині п'яна її приховала
Панянка від смерті втікала

Соціум

Поміж водою та золотом
Сотні кам'яних усмішок

Вперше простягну руку
Шалений крик у просторі

Повільно долаючи шлях
Емоцій не пам'ятатиму

Обличчя фантом думок
Бажаю одну себе знати



Слухаю

За обрієм десь невіста далеко
Жалем одним не квітне осінь
Диханням в'язались допоки
Гамір не заблукав у бомонді
Прикриватиму сонцем стежки
Лічитиму серденьком простір

Літа прийшли не самі

Ти будеш страждати мила сотні хвилин
Ти тлітимеш від пісень котла мешканців
Пошукуєш допомоги хвища правителів
Досконалість із філіжанкою кави на самоті

Кімната на горщиці

Від темного одним відтінком темніше
Очі лютішають, хтось просвітив небо
В кривавої легенди спилували межі
Багаття ідей під осокою поринало

Моква

Шепотіння віолончелі уже дратівливе
Світу людина непотрібна, їй він непотріб
А кому мій світ потрібний?! Глибина кручі
Реальність б'є безжалісно й болюче
Вмить, нікого на місці битви не буде
Каламарями вицвітає усе людство
Більш душі не буде, земля у спокої

Вона

Відчайдушно намагалася збагнути
Як після усього що траплялось
Невдач, болю, самотності й образ
Вона жива, усміхається й радіє
Повітря звичне не блудить очі
Ось нарешті нині пора настала
Життя без обави кохає

Сон

У тіней моїх оманлива гладка скарбниця
Визирають, ховаючи очі, в кілька ночей
Степ завербований вродою творчості
Перше слово на цім світі стало пророче

Розділ

Через край дрімоче Дунай
Крила світанком ллються
Фортуна весни загадкової
Єдиною думкою шепочеться

Трил

Ти долонею торкаєшся годинника
Немовби сонце в лініях ховається
Ти виглядаєш проминулі літа
Рідних, яких на цьому світі вже нема
Сусідська собака безперестанку
Скавуліла! Вже й тої нема.
Ти повертався й блукав
Немає знайомих живих незадоволених
Дратували, відколи себе ж пам'ятаєш
Спостерігав — так і промайнуло життя.

Правдивість

Як знати, в мить коли небес торкнешся
Тебе тонути потягнуть, як це, знати
Що танки в'єш не над свіжим попелом
Як це усвідомити кінець, не почавши
Як сонце упіймати не допливши до нього
Як промовляти заржавіле із реліквій
Сну лихе не підносити і усміхатись честі?



Віконце

Туман, звичайнісіньке природне явище
Яке бачив кожний зі смертних повсякчас
Надзвичайно гукати мандрівного птаха
Підкорити вершину — піймати натхнення
Гомінливе місто забажало відпочити
Сховатися попід хмарами стиглого неба
Безліч спроб, уява здатна на звершення
Сповільнення, будинки заплющують очі
Ми завжди мріяли обійняти хмаринку
Вона спустилась до нас, лишень сміх чутно
Усе оповив туман, світ щасливіший

Теплішає

Образом чаруються і надихаються
На його славу ліплять скульптури
Пишуть портрети і миготять ліхтарі
Дихотомія існування переслідує охочих
Піймати новий відблиск у його погляді
Самотніють перехожі, побиваються птахи,
Забарвлюється життя...
Зазирнути б у сенс винуватця
Калина більше не цвіте...

Березнева вістка

Ми зупинились біля веселкових квітів
Вона посміхалась, тремтіла, боялась
Я відчувала ритм її наляканого серця
Приголубила і заспокоїла
Веліла глянути на мене
Тінь холоду розчинилась далеко
Невпевнені слова згадуватиму ввечері
На руках залишились вишневі іскри
Покинуті сіріють фортепіано контури

* * *

Не згадати без усмішки північні дати
Дні спокою, згодом безумства виття
Дивитимусь проекцією крил життя
Погасімо вогонь, розвіється любов

Крок

Шумлива музика ллється
Для мене єдиною нотою

Милозвучність неспокійна
На ній небом барвили

Зі мною німі розмовляють
Бентежно мріятиму в арці
Й лічитиму світи у зіницях



Зміст

Свій шлях у велику літературу	3
Днина	5
Латаття.....	6
Застаріле фентезі	7
Дихотвір	8
Шепіт.....	10
Небесна Синиця	11
Незбагненна посмішка.....	12
Сутінково танучий пустоцвіт... ..	13
Новий аркуш	14
Ніч ласкава.....	16
Різдвяна філіжанка	17
Коли ми трішки були ними.....	18
Тиша	20
Острах	21
Люби своє	22
Карнавал.....	23
Кришталь	24
Лицемір'я.....	25
Спогад	26
Погляд.....	28
Виднокрай	29
Самотність.....	30

Зустріч	32
Зухвалець або ніхто	33
На ґанку	34
Метелик	36
Старий блокнот	37
Задзеркалля	38
У гостях.....	39
Холод	40
Майбуття.....	41
Наче і не знались.....	42
Закохана	43
Соціум	44
Слухаю.....	46
Літа прийшли не самі	47
Кімната на горіщі.....	48
Моква.....	49
Вона	50
Сон.....	51
Розділ.....	52
Грим	53
Правдивість.....	54
Віконце	56
Теплішає	57
Березнева вістка	58
Не згадати без усмішки північні дати... ..	59
Крок	60

Літературно-художнє видання

Юлія КАСПРУК

Небесна Синиця

Збірка поезій

Видавець *Василь Гутковський*
Головний редактор *Олесь Дяк*
Комп'ютерне верстання *Геннадій Кундельський*
Дизайн обкладинки *Юлія Каспрук*